

ELANIKE HOIAKUD SEOSSES HIITE JT LOODUSLIKE PÜHAPAIKADEGA

September 2014

Hiite Maja
Faktum & Ariko

Uuringu taust

- Uuringu tellijaks on Hiite Maja SA.
- Uuringu valmistas sisuliselt ette Tartu Ülikooli looduslike pühapaikade keskus.
- Teostaja - OÜ Faktum & Ariko.
- Küsitlusmeetod – veebiküsitlus üleriigilise uuringuteks eelvärvatud veebipaneeli raames (sisaldab ca 25 000 liiget)
- Valim – N=1000 vastavalt elanikkonna sotsiaaldemograafilistele proportsioonidele vanuse, soo, peamise suhtluskeele ja elukoha lõikes vanusevahemikus 15-74 aastat.
- Teematika – elanikkonna informeeritus ja hoiakud seoses hiite ja teiste looduslike pühapaikade kaitsmisega.
- Reas küsimustes esitatakse võrdlused 2011 ja 2012 a analoogsete uuringutega.
- Aruanne annab ülevaate uuringutulemustest ning meetoodilistest üksikasjadest.
- Metoodiline täpsustus – 2011 ja 2012 aastal viidi uuring läbi silmast-silma küsitlusena omnibusküsitluse raames. Seega on seekordses uuringus tegemist muudetud küsitlusmeetodiga, kuid valimi sotsiaaldemograafilised proportsioonid on analoogsed. Kõrvaltunnusena on seekord mõistagi tegu interneti kasutajatega (moodustavad 80% elanikkonnast vanuses 15-74). Meie hinnangul pole siiski tegemist teemaga, kus interneti kasutus või mittekasutus määraks oluliselt hoiakuid seoses pühapaikadega, mistõttu neis küsimustes, kus esitatakse võrdlused 2011 ja 2012 uuringuga, ei ole põhjust tulemuste muutusi seletada valdavalt küsitlusmeetodi muutusega. Küll aga on meie kogemusest teada ja ka selle uuringu tulemustest näha, et veebiküsitlus võimaldab vastajal teemasse enam süveneda, mistõttu on vastused sageli põhjalikumalt kaalutud kui omnibusküsitluses (mis on reeglina pikad ja tempokad), mis omakorda toob kaasa „raske öelda“ vastuste osa vähenemise.

Valimi struktuur

		Arv	%
Kokku	Üldjaotus	1000	
Piirkond	Tallinn	340	34%
	Põhja-Eesti	97	10%
	Lääne-Eesti	110	11%
	Kesk-Eesti	93	9%
	Kirde-Eesti	116	12%
	Lõuna-Eesti	244	24%
	Suhtluskeel	Vene keel	311
Eesti keel		689	69%
Märgi sugu	Mees	470	47%
	Naine	530	53%
Vanus	15-34 a	335	34%
	35-54 a	370	37%
	55-74 a	295	30%

Kokkuvõte

- **Teabe kättesaadavust hiitest jt looduslikest pühapaikadest** hinnatakse mõnevõrra paremaks kui 2012 aasta uuringus. Samal ajal on vähenenud nende osa, keda teema üldse ei huvita, mistõttu on kokkuvõttes suurenenud ka nende osa, kelle hinnangul on teave ebapiisav. Seega ei ole hinnangute suhe oluliselt muutunud.
- **Hiite ja looduslike pühapaikade kaitsmise tähtsuse hinnang on paranenud.** Kasvanud nii kaitsmise väga tähtsaks (29%) kui tähtsaks (55%) pidajate osa ning vähetähtsaks või tähtsusetuks pidajate osa on jäänud endiseks. Taas on vähenenud seisukoha mitteomajate osa.
- **Hiite jt looduslike pühapaikade tegeliku kaitstuse** hinnang on võrreldes 2012 aasta uuringuga veidi paranenud, kuid muutus on väike, arvestades, et taas on vähem seisukoha mitteomajaid. Kui positiivsete hinnangute osa kasvas võrreldes 2012 aastaga 24%-lt 29%-le, siis negatiivsete vastuste osa 29%-lt 32%-le
- **Peamiste probleemide taju hiite jt looduslike pühapaikade kaitsmisel** ei ole võrreldes 2012 aastaga muutunud – probleemide pingerida on üldjoontes endine – avalikkus ei tea, kus nad asuvad (märgib 56%), riik ei eralda piisavalt raha (45%) ning nad jäävad majandustegevusele jalgu (44%). Võrreldes 2012 aastaga nimetatakse aga pea kõiki probleeme enam, kuna „raske öelda“ vastajaid on taas vähem.
- **86% küsitletutest on seisukohal, et riik peaks tagama looduslike pühapaikade säilimise.** Samal tasemel hinnang iseloomustab kõiki vastajarühmi.
- **74% küsitletuist hindab, et hiite ja pühapaikade hoidmisse peaks panustama samavõrra kui kirikute säilitamisse.** Ka siin ei ole vastajarühmade nägemused oluliselt erinevad.

Kokkuvõte-2

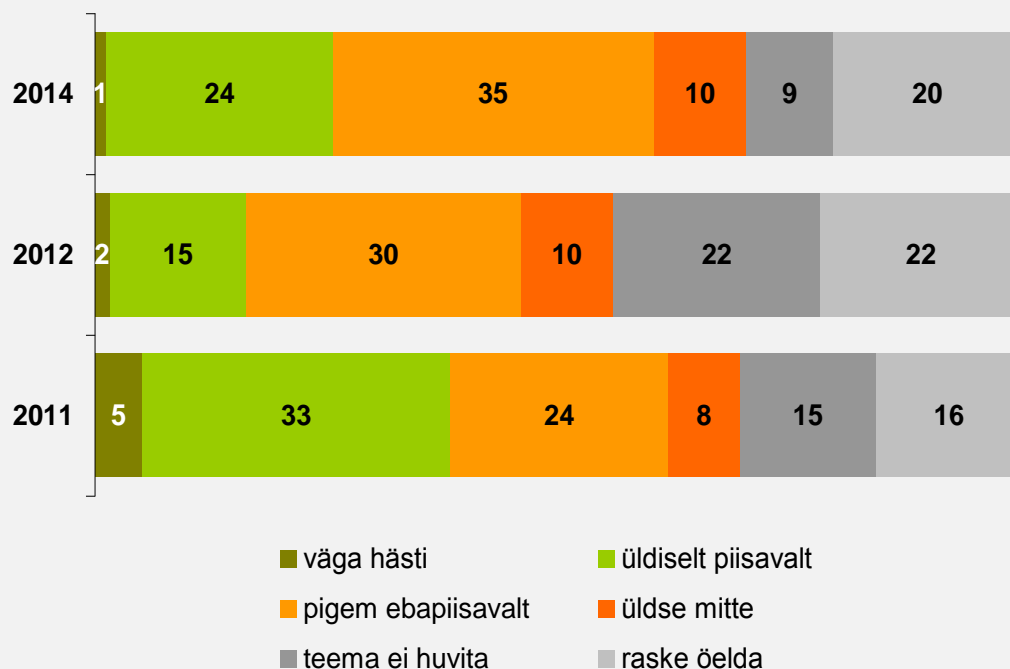
- **Veidi üle poolte (54%)** küsitletuist leiab, et hiite jt pühapaikade säilimise tagamise lubadus ei ole Riigikogu valimiste valimislubadusena kandidaadi eelistamisel määrav. Kolmandik hindab siiski, et see võib mõjutada tema eelistust valimistel. Kui eeldada, et viimaste puhul on tegemist inimestega, kes lähevad valima, võib nende osakaal valimistulemustes ületada 50%. Märkimisväärne on, et ka selle küsimuse osas pole vastajarühmade lõikes olulisi erinevusi.
- Kui senistes küsimustes oli märgata nii positiivsete kui negatiivsete hinnangute proportsiooni püsimist ligilähedaselt varasemal tasemel ja tõusnud oli eeskätt seisukoha omajate osa, siis **isiklikus valmisolekus lüüa kaasa hiite ja loodulike pühapaikade kaitsmisel, on näha kaasalöömise valmiduse selge suurenemine**, eeskätt „mingil määral“ vastuste osas. Kindlasti vastanute osa oluliselt ei muutunud (on 9%). Kui 2012 ilmutas kokkuvõttes rohkem või vähem sellist valmidust 34%, siis nüüd 61% küsitletuist.
- **Hiite jt looduslike pühapaikade sagedasi (kord kuus) külastajaid on vähe (2%)**. Vähemalt kord aastas aga 31%. 30% ei oska hinnata. Taas on huvitav see, et vastajarühmade lõikes on erinevused väga väikesed
- **Hiitest jt pühapaikades parema info olemasolu eeldatav mõju nende külastatavusele on olemas, kuid mitte väga tugev**. 16% hindab, et „kindlasti“ külastaks enam. Suurem osa (54%) vastab „arvatavasti“. Seega leiab 70% , et teabe parem kättesaadavus võib nende pühapaikade külastamisele kaasa aidata.
- **19% küsitletuist vastab, et mõni looduslik pühapaik on talle eriliselt tähtis** ning taas ei ole vastuste struktuuris vastajarühmiti olulist erinevust.
- **Südamelähedaste religioonide üldpilt ei ole alates 2002 aastast muutunud**. Valdavad on endiselt õigeusk ja luterlus. Eesti keele kõnelejate seas on aga valdavaks luterlus ja mausk. Võrreldes varasemaga märgiti veidi enam Mausk, Taarausku ja Katoliiklust.

Ülevaade tulemustest

Teabe kättesaadavus hiitest ja teistest ajaloolistest looduslikest pühapaikadest

Millisel määral on Teie arvates kättesaadav teave hiitest ja teistest ajaloolistest looduslikest püha-paikadest?

% valimist, N=1000

Teabe kättesaadavuse hinnang on mõnevõrra parem kui 2012 aasta uuringus, kuid jääb siiski alla võrreldes 2011 aasta uuringuga.

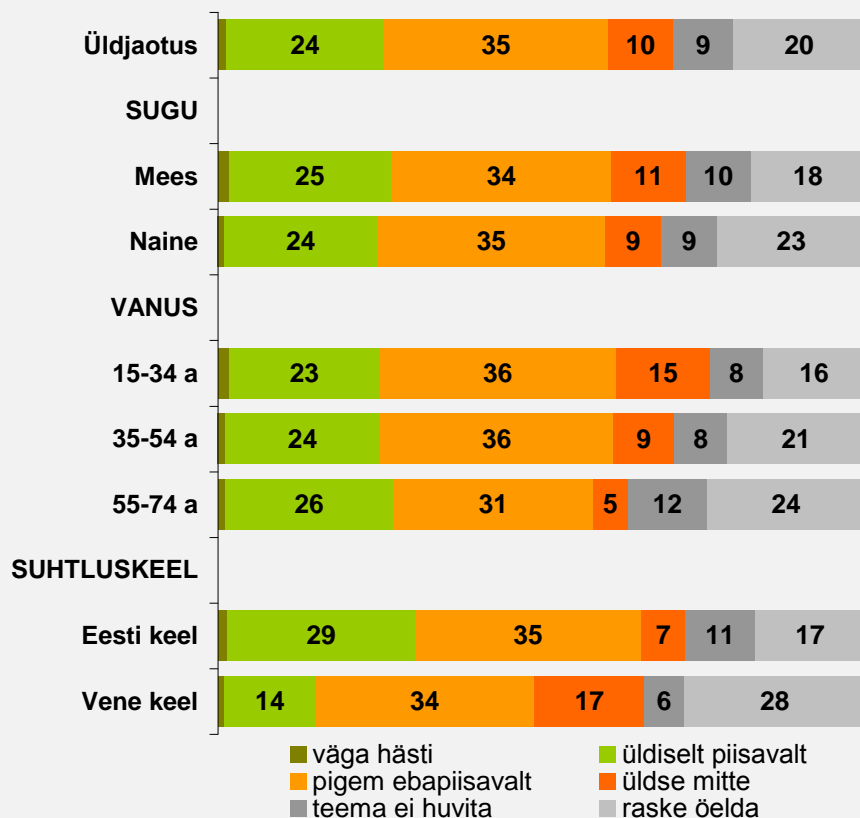
Veerand küsitletutest hindab, et vastav teave on kas väga hästi või piisavalt kättesaadav. 35% vastanute arvates ebapiisavalt ja 10% arvates üldse mitte.

Samal ajal on selgelt vähenenud nende osa, keda teema üldse ei huvita, mistõttu on kokkuvõttes suurenenud ka nende osa, kelle hinnangul on teave ebapiisav

Teabe kättesaadavus hiitest ja teistest ajaloolistest looduslikest pühapaikadest

Millisel määral on Teie arvates kättesaadav teave hiitest ja teistest ajaloolistest looduslikest pühapaikadest?

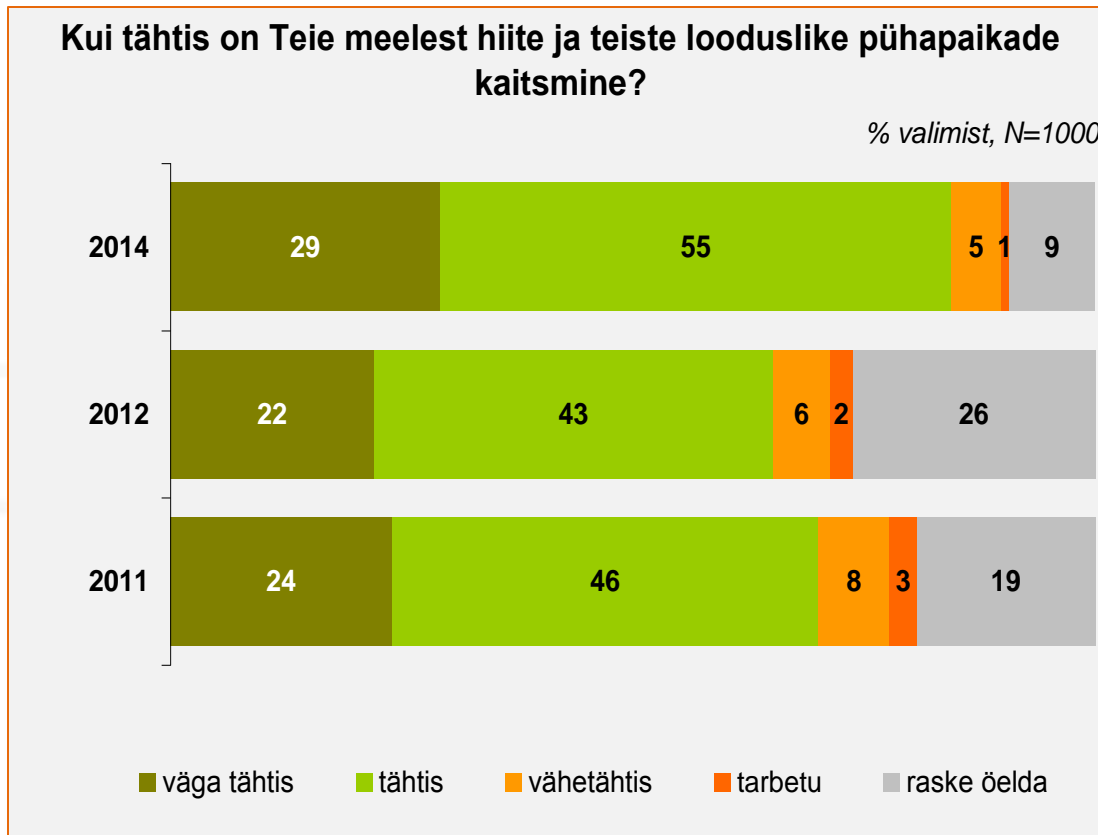
% valimist, N=1000

Vastajarühmade lõikes olulisi erinevusi tulemustes ei ole.

Vaid venekeelne elanikkond on selgelt madalama teabe kättesaadavuse hinnanguga

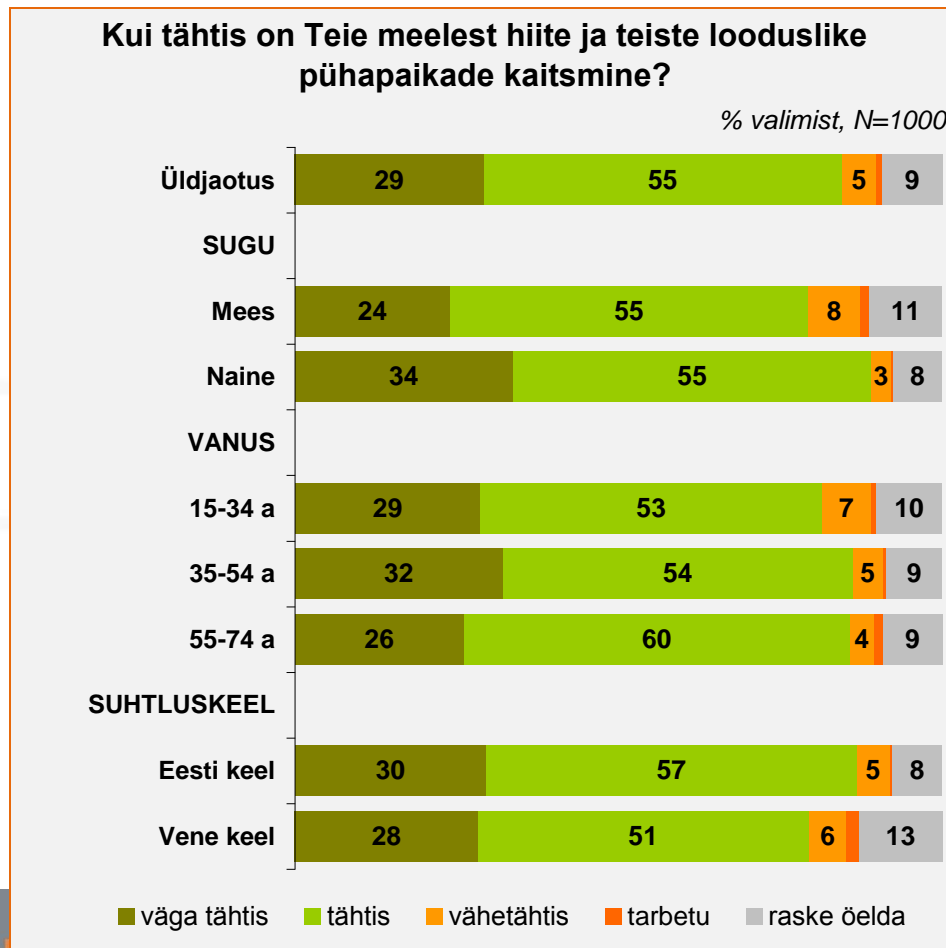
Hiite jt looduslike pühapaikade kaitsmise tähtsus

Ka siin on märgata „raske öelda“ vastanute osa selget vähenemist.

Vastavalt on kasvanud nii kaitsmise väga tähtsaks (29%) kui tähtsaks (55%) pidajate osa, kuid vähetähtsaks või tähtsusetuks pidajate osa on jäänud üldjoontes endiseks

Hiite jt looduslike pühapaikade kaitsmise tähtsus

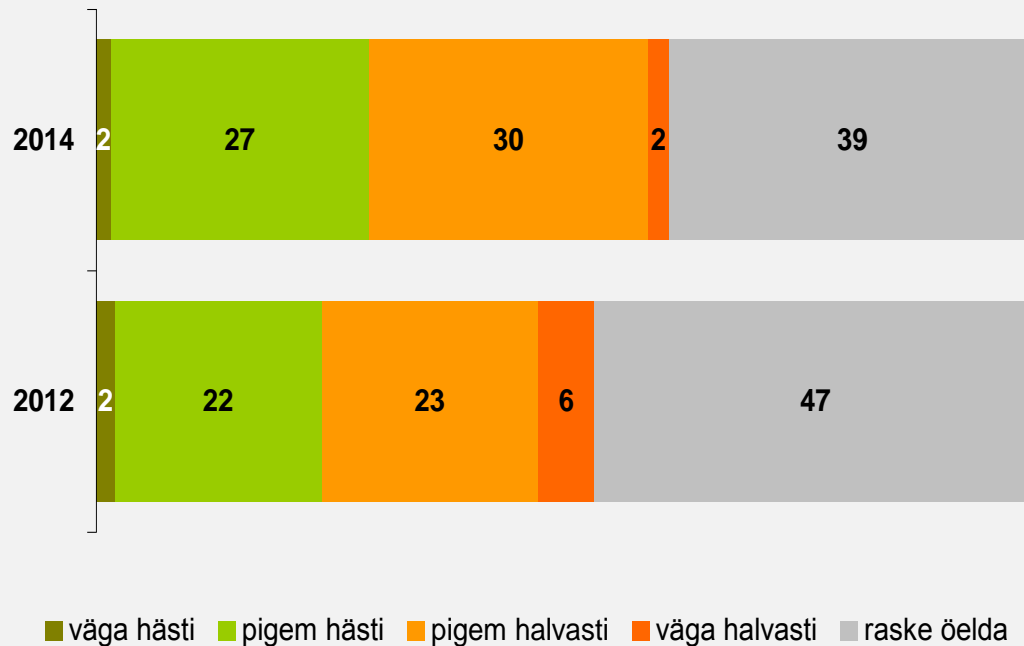

Naiste hinnang kaitsmise tähtsusele on võrreldes meestega veidi tugevam. Muus osas olulisi erinevusi ei ole

Hinnang Hiite jt looduslike pühapaikade kaitstusele Eestis

Kui hästi on praegu Eestis hiied ja teised looduslikud pühapaigad kaitstud?

% valimist, N=1000

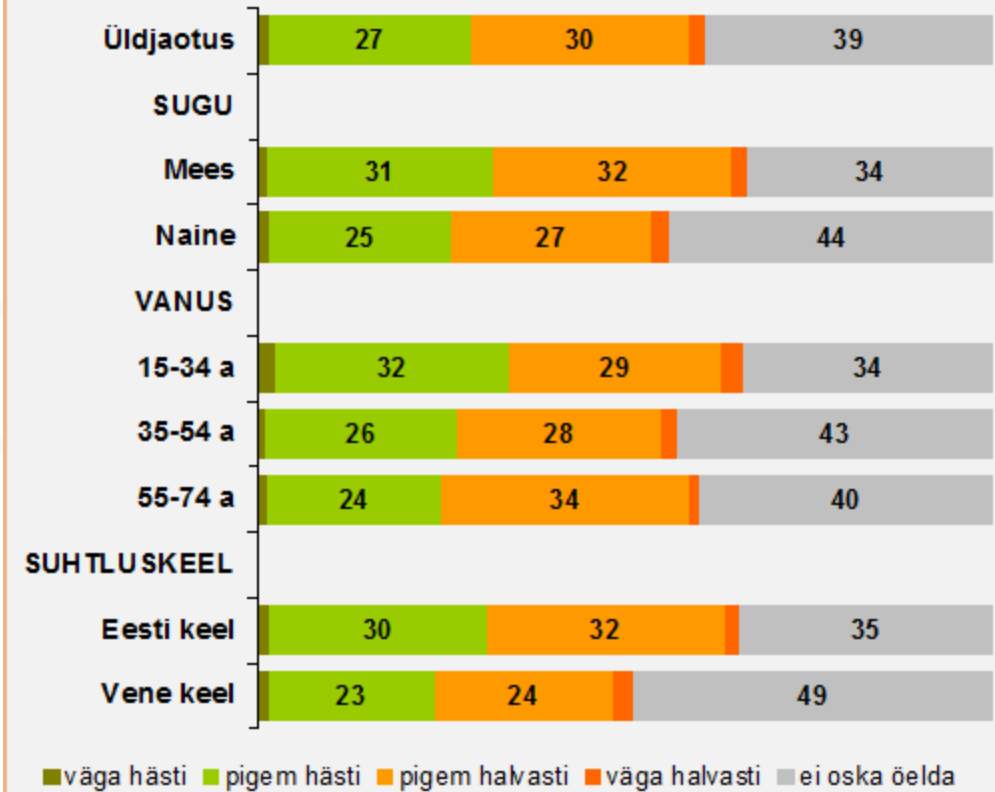
Hiite jt looduslike pühapaikade kaitstuse hinnang on võrreldes 2012 aasta uuringuga veidi paranenud.

Kui „väga hästi“ hinnang on jäänud endiseks, siis „pigem hästi“ 5%-punkti võrra kasvanud ning siingi on näha „raske öelda“ vastuse osa vähenemist, mistõttu negatiivsete vastuste osas langust pole ja positiivne muutus on tegelikult väike.

Hinnang Hiite jt looduslike pühapaikade kaitstusele Eestis

Kuidas te hindate, kui hästi on praegu Eestis hiied jt looduslikud pühapaigad kaitstud?

% valimist, N=1000

Naised ja venekeelne elanikkond oskavad praegust kaitstust mõnevõrra vähem hinnata. Hinnangute endi struktuur on aga analoogne

Peamised probleemid, mida nähakse hiite jt looduslike pühapaikade kaitsmisel

Millised on Teie arvates peamised probleemid hiite ja teiste looduslike pühapaikade kaitsmisel Eestis?

% valimist, N=1000

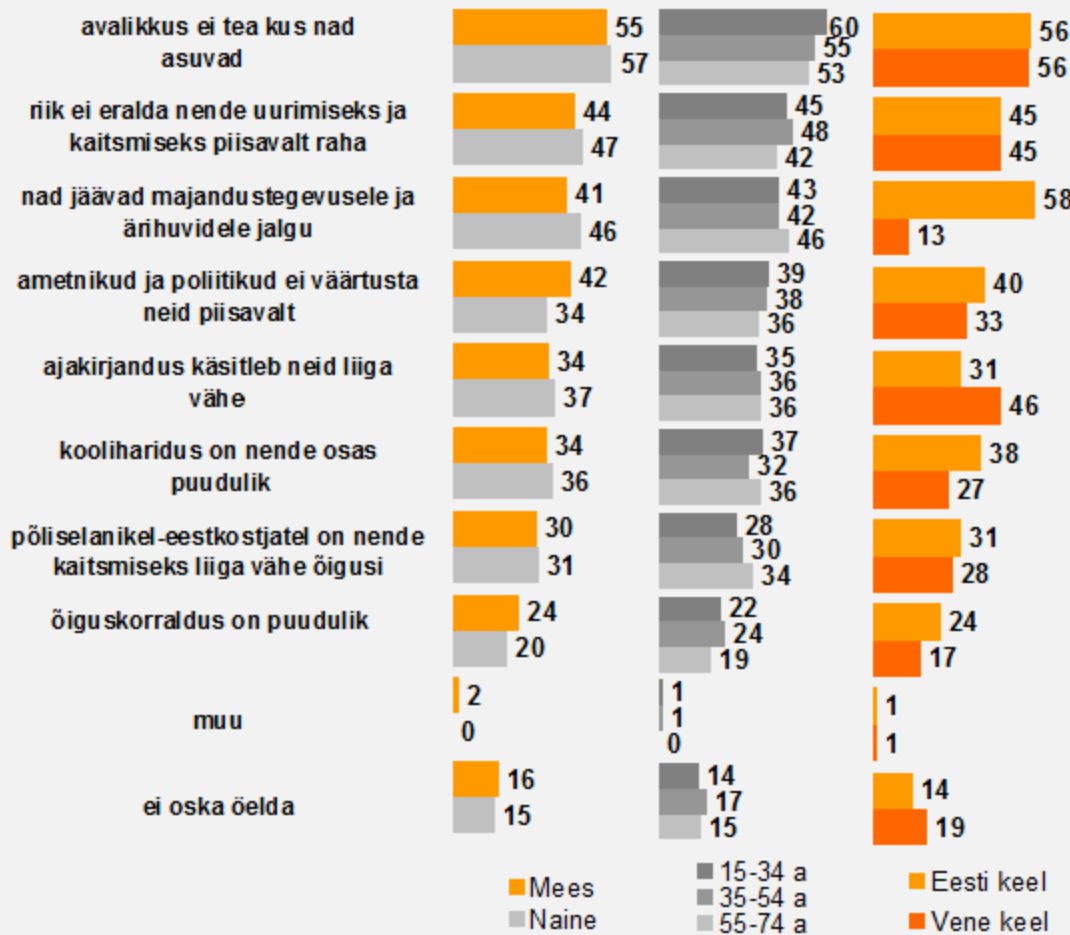
Üldpilt ei ole võrreldes 2012 aastaga muutunud selles mõttes, et probleemide pingerida on üldjoontes endine - avalikkus ei tea, kus nad asuvad (märgib 56%), riik ei eralda piisavalt raha ning jäävad majandustegevusele jalgu.

Võrreldes 2012 aastaga nimetatakse aga pea kõiki probleeme enam, kuna raske öelda vastajaid on taas vähem ja probleemide märkimise võimalust kasutatakse enam

Peamised probleemid, mida nähakse hiite jt looduslike pühapaikade kaitsmisel

Millised on teie arvates peamised probleemid hiite ja teiste looduslike pühapaikade kaitsmisel Eestis?

% valimist, N=1000

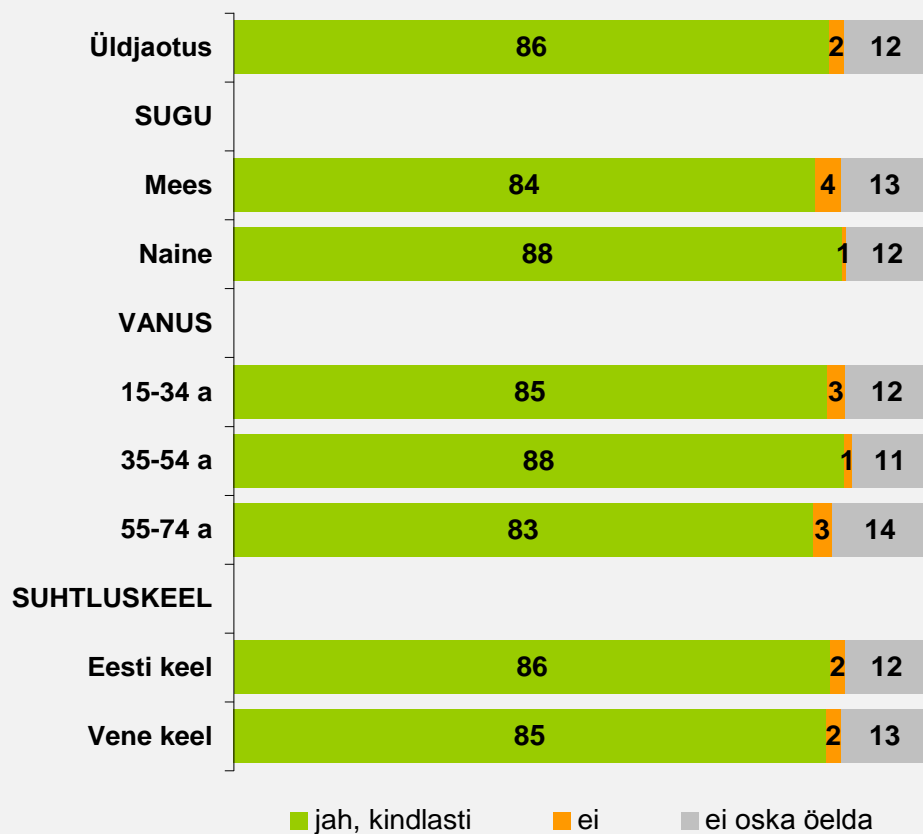
Selgemad erinevused ilmnevad suhtluskeeles

- Jalgujäämine majandustegevusele on peamiselt eestlaste hinnang, seejuures eestlaste hinnangul peamine probleem
- Samuti näevad eestlased probleeme teravamalt teema väheses väärtustamises ametnike ja poliitikute poolt, puudulikus koolihariduses ning puudulikus õiguskorralduses

Riigi roll looduslike pühapaikade säilimisel

Kas riik peaks tagama looduslike pühapaikade säilimise?

% valimist, N=1000

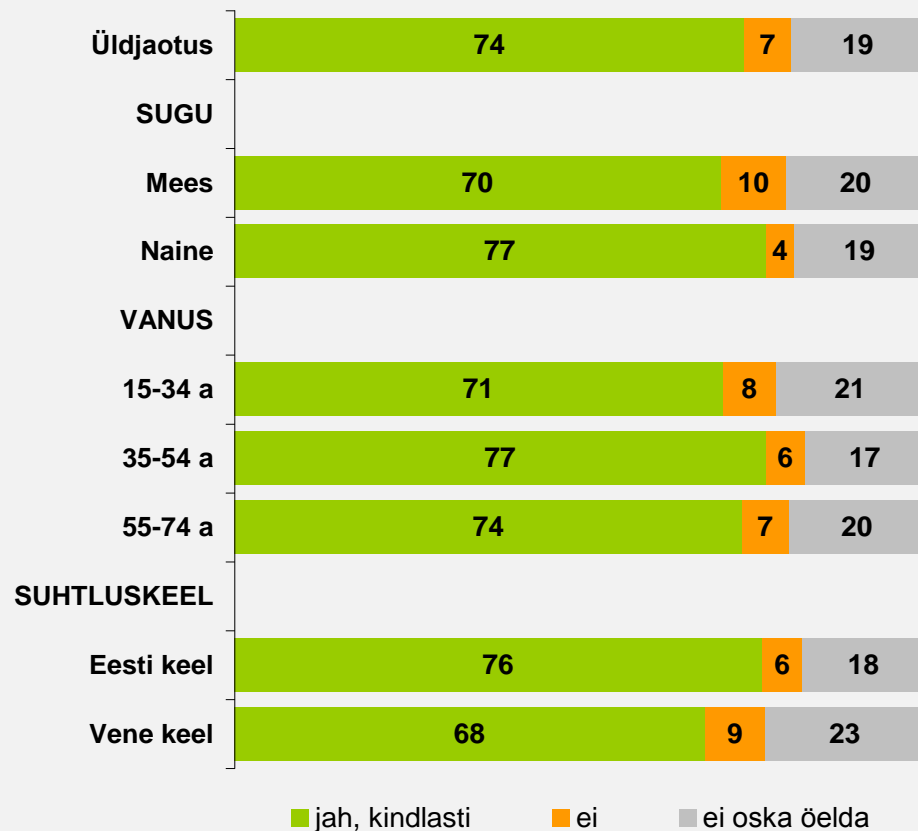
86% küsitletutest hindab, et riik peaks tagama looduslike pühapaikade säilimise

Samal tasemel hinnang iseloomustab kõiki vastajarühmi. Vastu olijaid on vaid 2% ning 12% ei oska öelda

Hiite jt looduslike pühapaikade hoidmise tähtsustamine võrreldes kirikute säilitamisega

Kas riik ja kohalikud omavalitsused peaks hiite ja teiste looduslike pühapaikade hoidmisse panustama samavõrra kui kirikute säilitamisse?

% valimist, N=1000

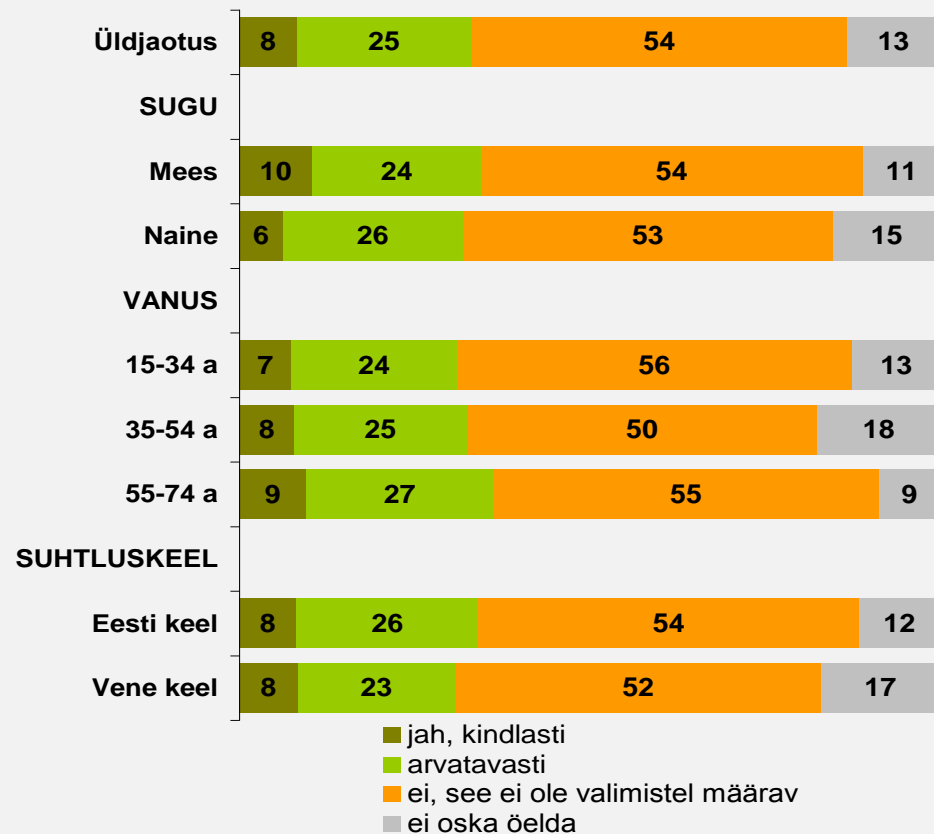
74% küsitletuist hindab, et hiite jt looduslike pühapaikade hoidmisse peaks panustama samavõrra kui kirikute säilitamisse

Ka siin ei ole vastajarühmade nägemused oluliselt erinevad

Hiite jt looduslike pühapaikade säilitamine Riigikogu valimiste argumendina

Kas eelistate 2015. a Riigikogu valimistel kandidaati, või erakonda, kes lubab tagada hiite ja teiste looduslike pühapaikade säilimise?

% valimist, N=1000

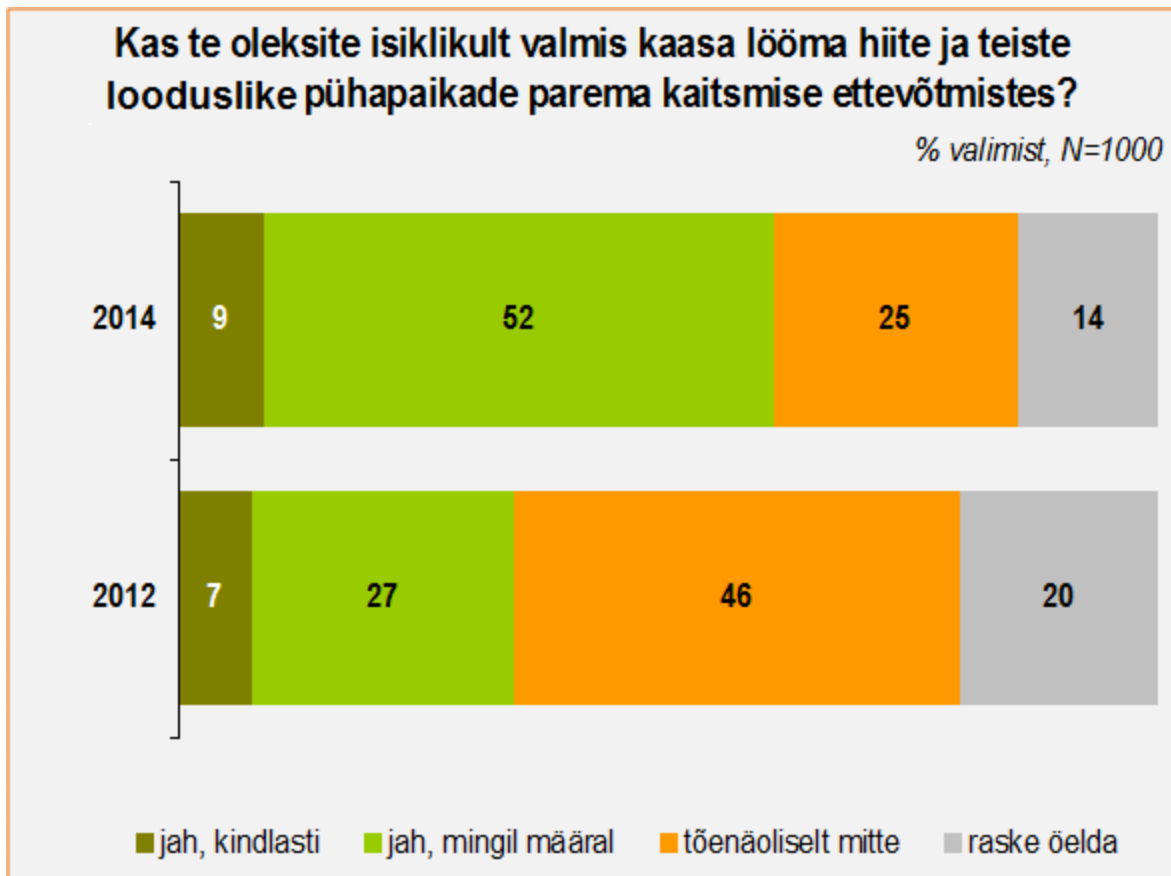

Veidi üle poolte (54%) küsitletuist leiab, et hiite ja pühapaikade säilitamise lubadus ei ole valimislubadusena kandidaadi eelistamisel määrav.

Kolmandik hindab siiski, et see võib mõjutada tema eelistust valimistel

Märkimisväärne on, et ka selles osas pole vastajarühmade lõikes olulisi erinevusi

Isiklik valmisolek lüüa kaasa hiite jt looduslike pühapaikade parema kaitsmise ettevõtmistes

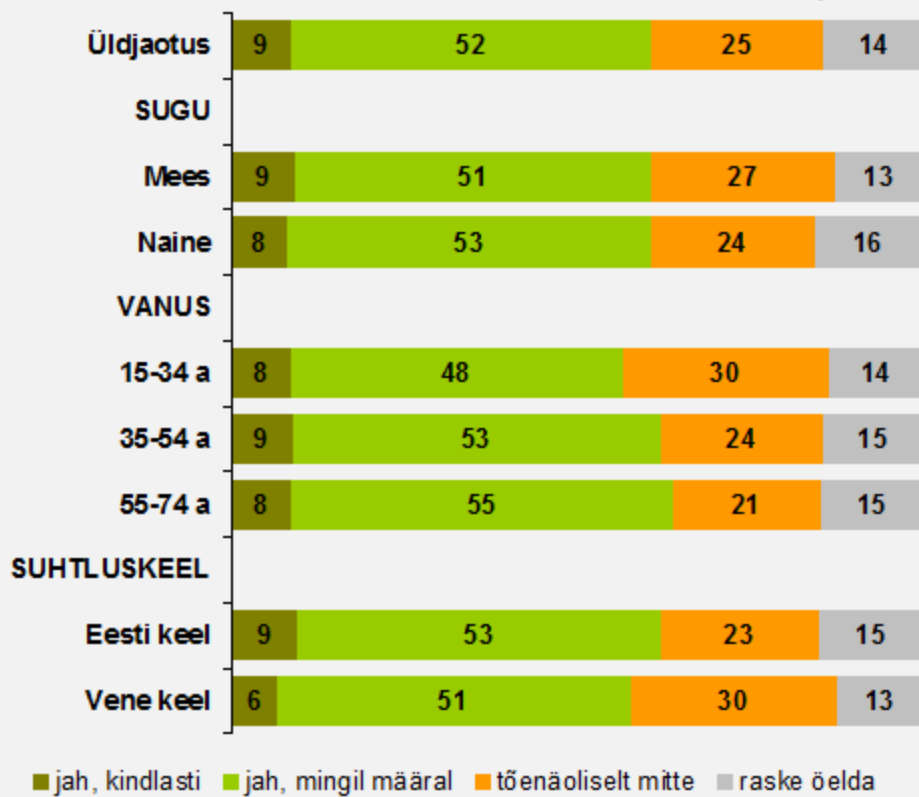
Kui senistes küsimustes oli märgata nii positiivsete kui negatiivsete hinnangute proportsiooni püsimist ligilähedasel varasemal tasemel ja tõusnud oli eeskätt seisukoha omajate osa, siis siin on selgelt näha kaasalöömise valmiduse selge suurenemine – eeskätt „mingil määral“ vastuste osas.

Kui 2012 ilmutas teatavat valmidust 34%, siis nüüd 61% küsitletuist

Isiklik valmisolek lüüa kaasa hiite jt looduslike pühapaikade parema kaitsmise ettevõtmistes

Kas te oleksite isiklikult valmis kaasa lööma hiite ja teiste looduslikepühapaikade parema kaitsmise ettevõtmistes?

% valimist, N=1000

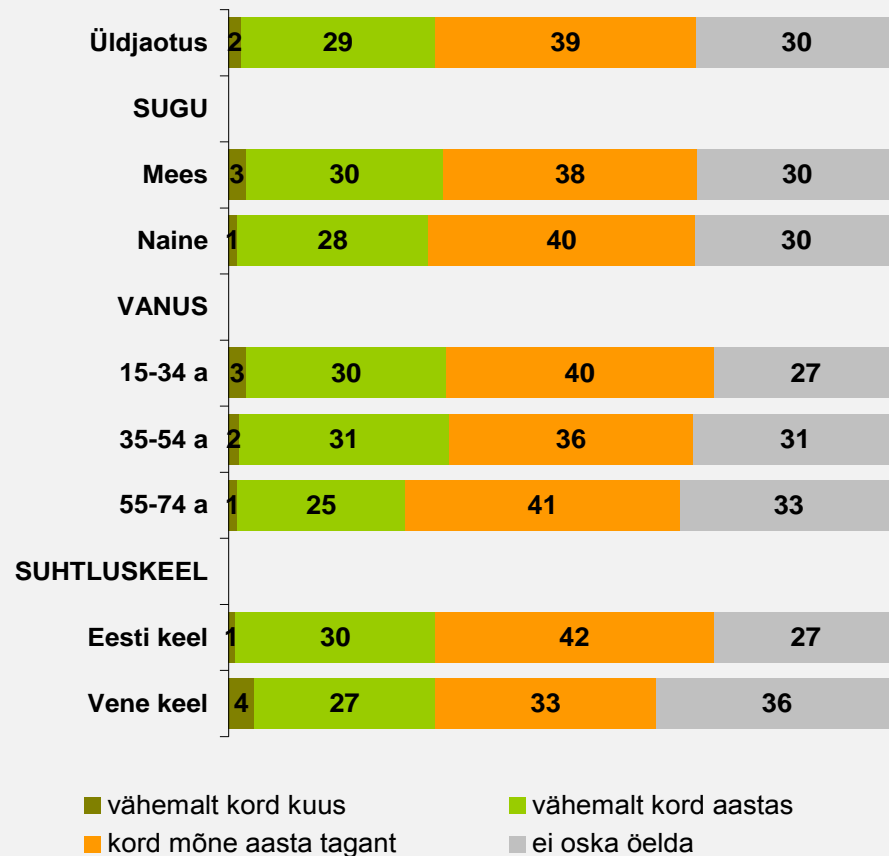

Märkimisväärseid erinevusi peamiste elanikerühmade lõikes ei ole

Looduslike pühapaikade külastamise sagedus/aktiivsus

Kui sageli olete seni külastanud mõnd looduslikku pühapaika?

% valimist, N=1000

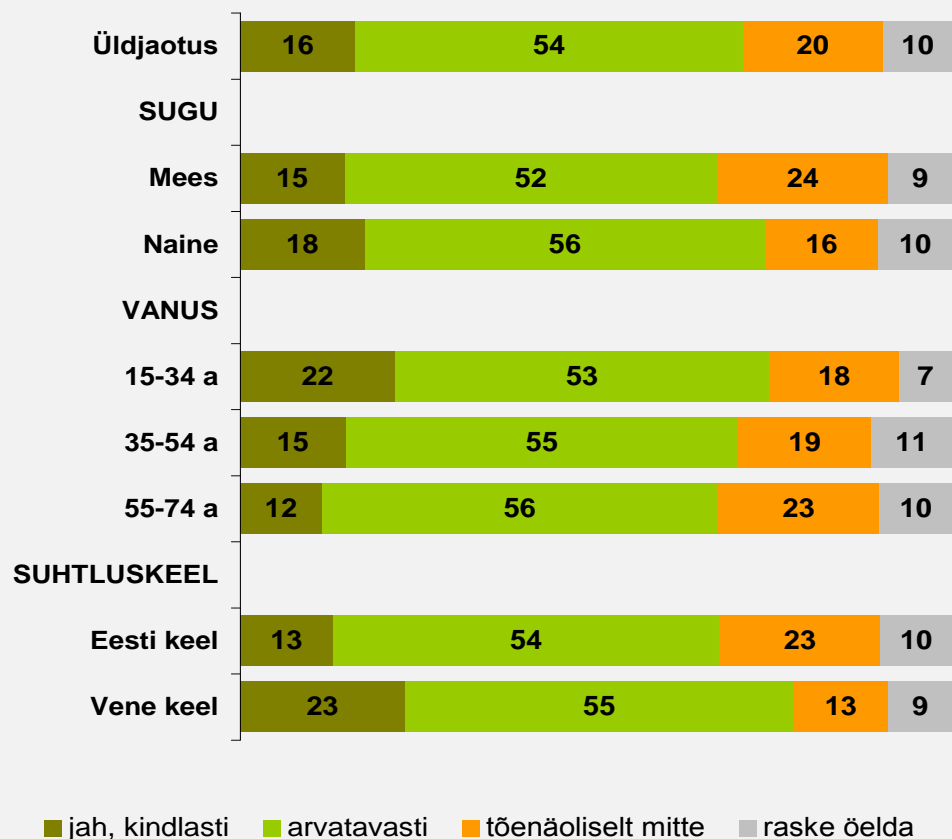
Sagedasi (kord kuus) külastajaid on vähe. Vähemalt kord aastas aga 31%. 30% ei oska hinnata

Taas on huvitav see, et vastjarühmade lõikes on erinevused väga väikesed

Parema info eeldatav mõju pühapaikade külastatavusele

Kas külastaksite pühapaiku sagedamini, kui info nende kohta oleks paremini kättesaadav?

% valimist, N=1000

Siit on näha, et „kindlasti“ vastuste osa on 16%

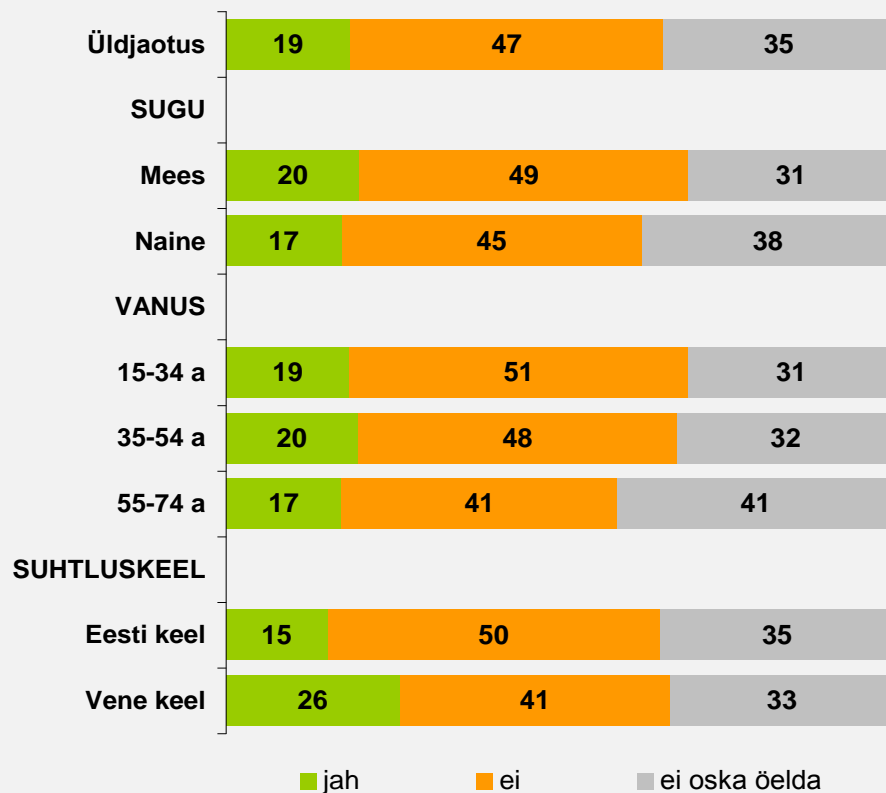
Suurem osa (54%) vastab „arvatavasti“

Nooremas rühmas on potentsiaalseid huvilisi veidi enam (22%)

Eriliselt tähtsa pühapaiga olemasolu

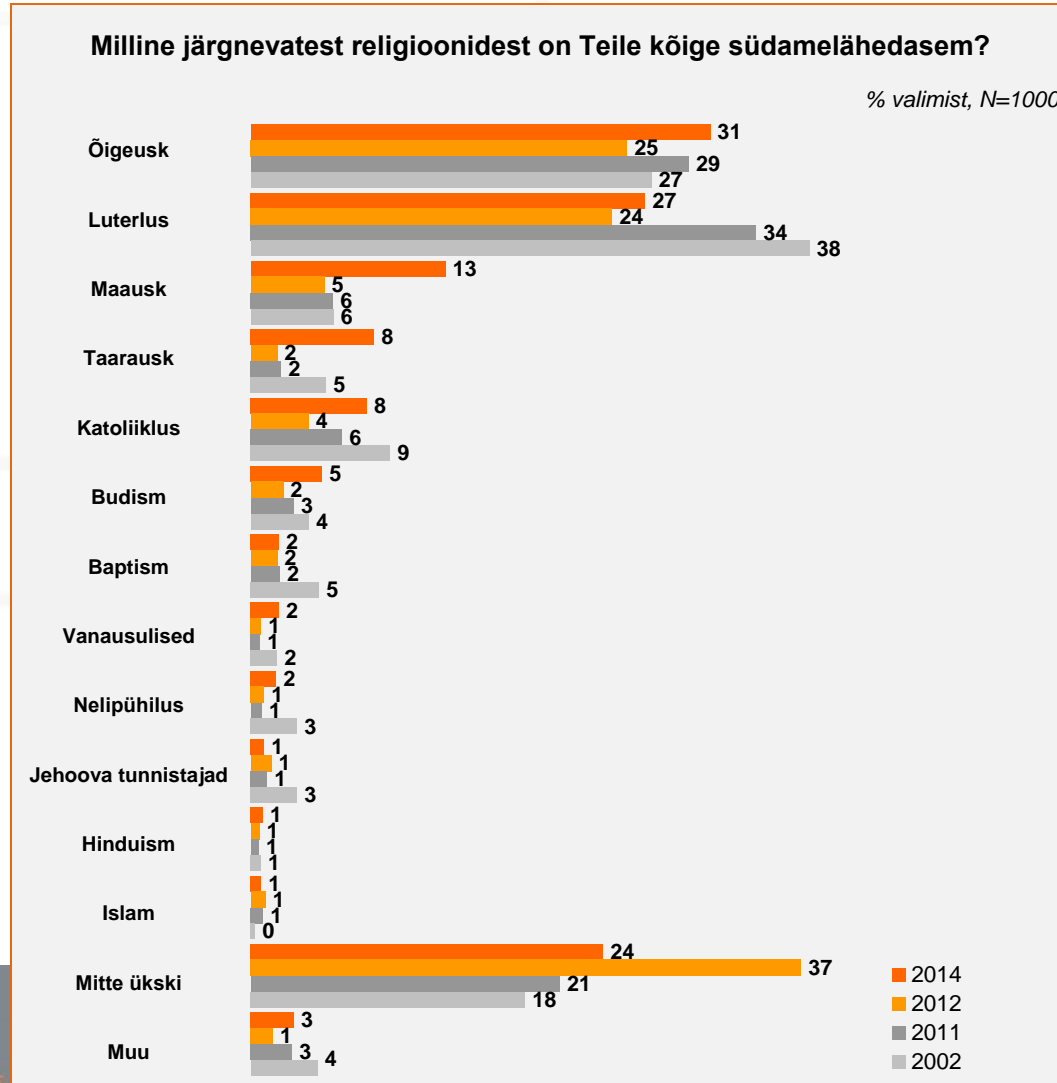
Kas mõni looduslik pühapaik on Teie jaoks eriliselt tähtis?

% valimist, N=1000

19% küsitletuist vastab, et mõni looduslik pühapaik on talle eriliselt tähtis ning taas ei ole vastuste struktuuris vastajarühmiti olulist erinevust

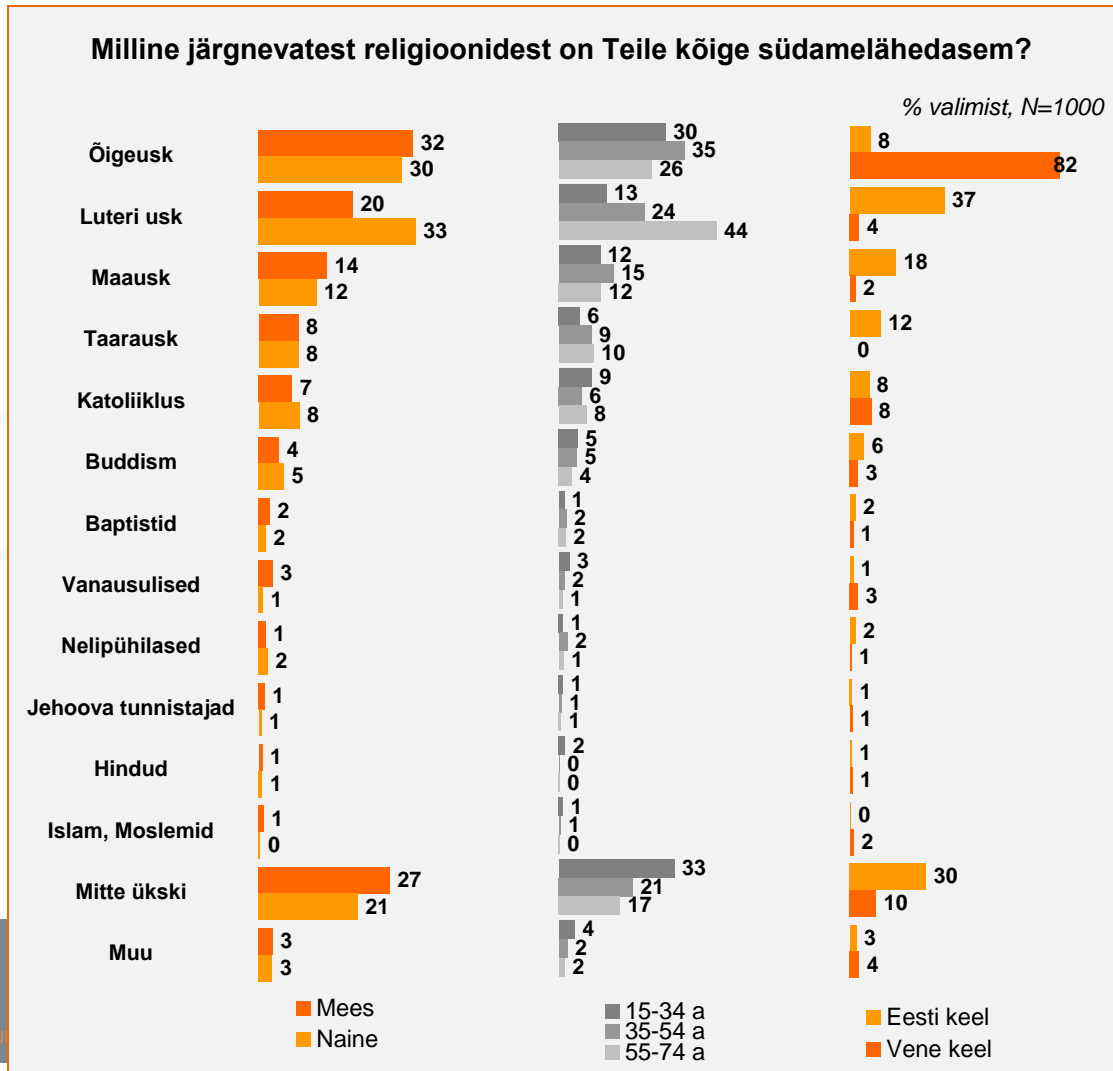
Südamelähedased religioonid

Põhimõtteliselt ei ole pilt alates 2002 aastast muutunud. Valdavad on endiselt Õigeusk ja Luterlus.

Võrreldes varasemaga märgiti veidi enam Maausku, Taarausku ja Katoliiklust

Südamelähedased religioonid

Õigeusk on mõistagi enam venekeelse elanikkonna eelistus

Eestlaste eelistuses on olulisemad luterlus, maausk ja taarausk

Indiferentseid on enam eestlaste, meeste ja nooremas rühmas